

No Latvijas augstākās izglītības un zinātnes sākumiem līdz šim brīdim ķīmijai ir bijusi un būs īpaša vieta starp citām zinātņu nozarēm. Joprojām citētāko Latvijas zinātnieku vidū ir 19. un 20. gadsimta mijā Rīgā strādājušie fizikālās ķīmijas pamatlicēji Vilhelms Ostvalds un Pauls Valdens, bet 2012. gadā Latvijas zinātnes starptautiskajā vērtējumā laurus guva Latvijas Organiskās sintēzes institūts, Koksnes ķīmijas institūts, Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs – institūcijas, kuras turpina labākās Latvijas ķīmiķu tradīcijas.

Ķīmijas fakultāte kā viena no Latvijas Universitātes fakultātēm ir dibināta jau 1919. gadā, taču ķīmiķu sagatavošanā ir bijuši vairāki pārtraukumi, tādēļ atskaites punkti gadu skaitīšanā var būt dažādi. 1958. gadā tā laika Latvijas Valsts universitātes Ķīmijas fakultāti iekļāva no jauna izveidotajā Rīgas Politehniskajā institūtā (tagad – Rīgas Tehniskā universitāte), bet 1964. gadā Ķīmijas fakultāte universitātē tika izveidota no jauna un atrada mājvietu K. Valdemāra ielā. Fakultātes veidotāji un tās pirmais dekāns Gunārs Slaidiņš lika uzsvāru uz tolaik modernākajām pētījumu jomām – bioķīmiju un radiācijas ķīmiju, arī uz vidusskolas ķīmijas skolotāju sagatavošanu. Jau pirmajā studiju gadā fakultātē bija tik daudz studētgrībētāju, ka konkurss notika starp vidusskolu zelta medaļu ieguvējiem. 50. gados pēc atjaunošanas Ķīmijas fakultātes absolventu skaits jau sniedzas pāri trim tūkstošiem. Sagatavoti gan dažādu nozaru ķīmiķi un ķīmijas skolotāji, gan darba vides un pārtikas ķīmijas speciālisti. Viņu vidū ir ne tikai Latvijā un pasaulē pazīstami zinātnieki, bet arī politiķi, uzņēmēji un pedagogi.

Ar katru gadu pieaug fakultātes personāla publikāciju skaits augstas raudzes zinātniskajos izdevumos. Ķīmijas bakalaura programmai ir piešķirta Eiropas kvalitātes zīme "Eiropabakalaura ķīmijā". Ķīmijas fakultātes studenti ik gadu saņem Latvijas Zinātņu akadēmijas, a/s "Grindeks" un citus apbalvojumus par pētījumiem organiskajā sintēzē, farmaceitiski aktīvo vielu struktūras noteikšanā, jaunu materiālu un analīzes metožu izstrādē. Ķīmijas fakultāte ir izveidojusi Jauno ķīmiķu skolu, lai piesaistītu jaunus talantus, modinātu skolēnu interesi par ķīmiju, dabaszinātnēm, tehnoloģijām un mūsdienu zinātnes sasniegumiem.

Piecos gadu desmitos Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultāte ir apliecinājusi akadēmisko ideju noturību, kolektīva un tradīciju spēku, ieguvusi atzīstamu vietu pasaules augstākās izglītības telpā. Jubilejas grāmata dod iespēju ikvienam pārlūkot Ķīmijas fakultātes dzīvi 50 gadu laikā, atsaukt atmiņā panākumus, kāpumus un kritumus,

personības un notikumus. Tā ļauj atklāt ko jaunu un interesantu par Ķīmijas fakultātes vēsturi un šodienu, vēlreiz atcerēties studiju un darba gadus fakultātē, atrast savu vārdu absolventu sarakstā un varbūt pat atpazīt sevi kādā fotogrāfijā.

Vēlu Ķīmijas fakultātei un tās kolektīvam spar, optimismu un panākumus, sagaidot Latvijas Universitātes simtgadi un kopīgi strādājot tās misijas īstenošanā.

Latvijas Universitātes zinātņu prorektors,
Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmiķis
Dr. biol. Indriķis Muižnieks